

Asia: VN/2588/2024

Lausuntopyyntö: Arviomuistio kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisesta ja ostolaskutietojen julkaisemisesta

Yleistä

Ovatko arviomuistion nykytilan kuvausta koskevat osiot oikeansuuntaisia ja riittävän kattavia? Olisiko nykytilan kuvausta syytä täydentää joillain näkökulmilla tai tarpeellisilla tiedoilla?

Arviomuistion nykytilan kuvaus on kattava erityisesti tiedonhakijan näkökulmasta. Tietojen toimittajien moninaisuus sekä taloudelliset ja tekniset lähtökohdat on tunnistettu. Tavoite on kunnianhimoinen johtuen toimittajien erilaisuudesta, ja julkisen talouden tilanne asettaa haasteita toteutukselle. Pienempien toimijoiden osalta on riskinä, että organisaatioille aiheutuvat kustannukset ylittävät hankkeesta saatavat hyödyt. Taloudellisesti hankkeen kustannuksia ei tulisi jättää kokonaan tietoja toimittavan organisaation vastuulle.

Ovatko arviomuistioissa esitetyt toimenpiteet vaikutuksineen oikeansuuntaisia? Olisiko toimenpiteitä syytä täydentää joillakin näkökulmilla jatkovalmistelussa?

Pienten hankintayksiköiden osalta toimenpiteet eivät ole asianmukaisia, koska niiden aiheuttamat arvioidut kustannukset ylittävät saatavat hyödyt. Suomen ortodoksinen kirkon kokonaisuudessa on 13 hankintayksikköä, jotka tekevät itsenäisesti hankintoja. Näiden yksiköiden pienuuden vuoksi niiden on vaikea toteuttaa suunniteltuja toimenpiteitä. Kilpailutunnisteen lisääminen on mahdollista, mutta se kasvattaa kustannuksia, eikä tuo merkittäviä hyötyjä. Ortodoksinen kirkon ja sen seurakuntien osalta suunniteltu laskujen avoimuus muodostaa tietoturvariskin, ja laskujen rivikohtaisen salauksen arviointi on mahdotonta nykyisillä henkilöstö- ja osaamisresursseilla. Hankintayksiköiden ilmoittaminen hankintailmoituksilla lisää pienten hankintayksiköiden hallinnollista taakkaa ja kustannuksia, mutta tuo vain vähän hyötyjä. Tarjouspyyntöasiakirjojen toimittaminen aiheuttaa pientä hallinnollista lisätyötä, ja vertailuperusteiden yhdenmukaistaminen ei tuo merkittäviä hyötyjä, vaan voi ohjata hankintoja pois niiden varsinaisesta tarkoituksesta. Puitejärjestelyjen sisäisten hankintojen ilmoitusvelvollisuus voi vähentää kiinnostusta puitejärjestelyihin. Velvoite toimittaa kaikki sopimustiedot lisää merkittävästi pienten hankintayksiköiden hallinnollista taakkaa, ilman että siitä saataisiin vastaavaa hyötyä.

Hankintatietovarannon soveltamisala ja säädösympäristö

Onko hankintatietovarannon perustamisen ja ylläpidon edellyttämät sääntelytarpeet tunnistettu kattavasti?

Sääntelytarpeet on todennäköisesti otettu kattavasti huomioon, mutta pienten hankintayksiköiden taloudellisia, osaamis- ja henkilöstöresursseja uusien vaatimusten täyttämiseksi ei ole riittävästi huomioitu.

Onko sellaisia hankintayksiköjä tai hankintoja, jotka erityisesti tulisi rajata tulevan hankintatietovarantoa koskevan sääntelyn ulkopuolelle tai toisaalta sisällyttää siihen?

Turvallisuuteen ja tietoturvaan liittyvät hankinnat sekä pienet hankintayksiköt, jotka eivät toimi suoraan valtion, hyvinvointialueiden tai kuntien budjettirahoituksen alla, tulisi rajata hankintatietovarantoon liittyvän sääntelyn ulkopuolelle. Esimerkkeinä järjestöt, kirkot ja valtion apua saavat uskonnolliset yhteisöt.

Sisältävätkö hankintayksiköiden ostolaskutiedot henkilötietoja siinä määrin, että niiden käsittely saattaisi aiheuttaa EU:n yleisessä tietosuojasetuksessa tarkoitetun korkean riskin? Jos kyllä, yksilöi, millaisia henkilötietoja tai erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia henkilötietoja hankintadata voi sisältää.

Ostolaskutiedot sisältävät henkilötietoja, ja niiden käsittely saattaa aiheuttaa EU yleisessä tietosuojasetuksessa tarkoitetun korkean riskin.

Mille organisaatioille tulisi säätää oikeus saada omien tehtäviensä kannalta välttämättömät tiedot hankintatietovarannosta salassapitosäännösten estämättä?

-

Hankintatietovarannon tietosisällöt

Puuttuuko hankintatietovarantoon kerättävien tietojen listauksesta joitakin olennaisia tietosisältöjä?

Pienten hankintayksiköiden näkökulmasta esityksessä on liikaa kerättäviä tietosisältöjä, mikä lisää olennaisesti kustannuksia, joita ei kuitenkaan saada kompensoitua tehostuneilla hankinnoilla.

Puuttuuko toimenpiteistä jokin tietosisältöjä ja niiden hyödynnettävyyttä parantava toimenpide?

-

Seurataanko hankintayksikösi hankintasopimusten käyttöä sopimuskauden aikana sopimusjärjestelmän avulla tai muutoin? Onko sopimustietojen keräämiselle esitettävä alustava siirtymäaika riittävä?

Emme seuraa hankintasopimusten käyttöä sopimuskauden aikana. Pienten hankintayksiköiden resurssit, kuten taloudelliset, henkilöstö- ja osaamisresurssit, eivät riitä tarvittavan järjestelmän rakentamiseen sopimustietojen seuraamiseksi.

Näettekö estettä kerätä rakenteisena datana tarjousten vertailuperusteita ja vertailuhintoja/laatupisteitä koskevia tietoja?

Taloudellisten ja henkilöstöresurssien sekä osaamisresurssien puute on esteenä tarjousten vertailuperusteiden ja vertailuhintojen/laatupisteiden keräämiselle rakenteisena datana.

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

Vartiainen Merja
Suomen ortodoksinen kirkko - Henna Mynttinen, talouspäällikkö
Jari Rönkkö, palvelukeskuksen johtaja